

Hakasuikerosammal

Backgräsmossa
Brachythecium campestre

Uhanalaisuusluokka (IUCN): äärimmäisen uhanalainen (CR)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Hakasuikerosammal on keskikokoinen lehtisammal, joka kasvaa silkinhohtoisina, löyhinä, kalpeanvihreinä tuppaina. Hakasuikerosammalen versot ovat epäsäännöllisesti ja harvaan haaraisia. Sammalen sirppimäiset lehdet ovat kuivina löyhästi limittäin, kosteina siirtavia. Varsi- ja haaralehtien reunat ovat usein hampaiset, ja lehdet ovat usein poimuiset. Hakasuikerosammalen voi sekoittaa useisiin muihin suikerosammaliin (*Brachythecium* spp., *Sciuro-hypnum* spp.).

Elinympäristö ja levinneisyys

Kalkkiseutuja suosiva hakasuikerosammal kasvaa lehdöissä ja hakamailla karikkeisella maalla ja kivillä. Joskus sitä tavataan myös lahopuulta tai haapojen tyviltä. Hakasuikerosammalen kanta on pieni, lajia esiintyy harvinaisena eteläisessä Suomessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Hakasuikerosammal on taantunut, koska monet sen kasvupaikoista on aikoinaan raivattu pelloiksi. Myös metsien käyttö ja elinympäristöjen umpeenkasvu ovat vähentäneet sopivien kasvupaikkojen määrää. Nykyisin lajia uhkaavat pääasiassa metsien uudistamis- ja hoitotoimet sekä rakentaminen. Hakasuikerosammal ei kestä hakkuun jälkeistä kasvupaikan heinittymistä. Hakasuikerosammalen kuudesta nykyisin tunnetusta kasvupaikasta yksi on suojeltu.

Hoitosuositukset

Avohakkuita tulisi välttää hakasuikerosammalen kasvupaikalla ja sen välittömässä lähiympäristössä. Hakasuikerosammal todennäköisesti hyötyy maltillisesta kuusen poistosta, jota voidaan tehdä luonnonhoitotyönä. Osa kasvupaikoista on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (rehevät lehtolaikut), joiden ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty. Suurin osa sammalen kasvupaikoista on METSO-ohjelmaan sopivia kohteita (puustoiset perinnebiotoopit ja lehdot).

Lähteet

- Koponen, T. 2000. Lehtisammalten määräytösopas. Neljäs uusittu painos. Helsingin yliopiston kasvitieteen laitos. Helsingin yliopiston kasvitieteen monisteita 175. 120 s.
- Nebel, M. & Philippi, G. (toim.) 2000. Die Moose BadenWürttembergs. Band 2. 529s.
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.) 2002. Suomen Sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristö 560. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 354 s. Verkkojulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/40617>

Kuva: Sanna Huttunen, CC-BY-SA-4.0 [Laji.fi](https://www.flickr.com/photos/sanna_huttunen/)